

tedy ztrátu majetkového prospěchu, jehož bylo lze oprávněným způsobem se nadíti. Lhostejno jest, že stávka o sobě není trestná; pro zaměstnavatele, pokud se týče jeho zástupce je vždy těžkým zlem a pohrůžka stávkou zajisté jest způsobilá vzbuditi v ohroženém důvodné obavy. Nutno podotknouti, že i pohrůžka jednáním o sobě snad dovoleným a přípustným stává se vyhrůžkou ve smyslu § 98 lit. b) tr. zák., jakmile se jí použije, by na ohroženém bezprávně bylo vynuceno jisté jednání nebo opomenutí, jak tomu bylo i v přítomném případě, kde obžalovaný vynucoval pohrůžkou plnění v rozsudku nalézacího soudu podrobně uvedené, na něž mu právo nepřislušelo. Ostatně nelze přehlédnouti, že dle zjištění prvního rozsudku nebylo vyhrožováno pouze stávkou, t. j. zastavením práce, nýbrž bylo hrozeno, že nikdo nebude smět i krmiti dobytek, což nesporně má ten význam, že nebude nikomu dovoleno, i kdyby stávkovati nechtěl, ve dvoře pracovati. Dle zákona musí sice pohrůžka směřovati buď přímo nebo nepřímou proti tomu, kdo má býti donucen, naproto tomu ublížení, jímž se vyhrožuje, nemusí se týkati ohroženého, nýbrž může se týkati osoby třetí, od ohroženého rozdílné. Poměr mezi ředitelem velkostatku, který zodpovídá za řádnou jeho správu, a mezi majitelem jest zajisté poměr, jaký má na mysli § 98 b) tr. zák., mluvící o osobách pod ochranou ohroženého, čímž dlužno rozuměti osoby, jichž zájmy jest ohrožený povinen hájiti. V tomto případě směřovala pohrůžka proti řediteli velkostatku, újma majetková měla postihnouti majitele jím zastupovaného. Nelze proto vylučovati tuto skutkovou podstatu vydírání poukazem, že zlo, jímž bylo hrozeno, nesměřovalo proti ohroženému řediteli velkostatku.

Čís. 559.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

I komisionář může se provinit řetězovým obchodem.

Plnomocníka oprávněného obchodníka, jehož činností by se předmět potřeby nezdražil, nelze pokládati za všech okolností za článek neúčinný.

(Rozh. ze dne 6. října 1921, Kr I 277/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Hradci Králové ze dne 14. února 1921, pokud jím byl obžalovaný sprostěn dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečiny dle § 7 čís. 3 zákona ze dne 17. října 1919, č. 568 sb. z. a n. a dle § 11 čís. 4 téhož zákona, napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost bere v odpor rozsudek, pokud jím byl obžalovaný Alois B. sprostěn z obžaloby pro přečiny dle §§ 7 čís. 3 a 11 čís. 4 zákona o lichvě a to z důvodů zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Vytýká po stránce formální nejasnost, neúplnost a odpor se spisy rozsudečného výroku, že obžalovaného dlužno pokládati za komisionáře dle článku 360

a násl. obch. zák., přes to, že neměl živnostenského oprávnění, a to proto, že dostal rozkaz od Emila M-a, by mu dodal dva vagony sušené čekanky a že se dle tohoto rozkazu zachoval. Z domnělého postavení obžalovaného jako komisionáře usuzuje soud, že jeho činnost nebyla zbytečná a hospodářsky neodůvodněná. Dotyčný výrok rozsudku jest opravdu nejasný. Dle obchodního zákona jest komisionářem ten, kdo provozuje obchody po živnostensku vlastním jménem na účet příkazatelův. Jedná-li však jménem příkazatelovým, jest zde případ odstavce třetího čl. 360 obch. zák. t. zv. příkaz zmocňovací. Že by tím neb oním způsobem obžalovaný byl jednal, rozsudek nezjistil. Ze svědecké výpovědi M-ovy, seznání obžalovaného a svědecké výpovědi P-ovy, k nimž rozsudek nepřihlíží, a v tom směru zůstal neúplným, vychází na jevo, že se obžalovaný, povoláním hostinský a kramář, který teprve po činu ohlásil obchod uhlím a polními plodinami a výrobky z nich, provozováním obchodů po živnostensku vůbec nezabýval a že uzavřel obchod s družstvem v T. vlastním jménem a na vlastní účet. Tato okolnost vychází na jevo ze svědectví M-ova, který obžalovanému nedal žádného příkazu a nestanovil ceny čekanky, nýbrž vyzval ho toliko, by mu čekanku opatřil. Že obžalovaný nekoupil čekanku na účet M-ův, vyplývá i ze skutečnosti značného rozpětí mezi cenou jím placenou a cenou M-ovi účtovanou. Ke všem těmto závažným okolnostem, v hlavním přelíčení projednávaným, opomenul soud přihlížeti a lze za to míti, že by byl dospěl k jinému zjištění ohledně postavení obžalovaného, kdyby na uvedené okolnosti vzal zřetel. Ostatně rozsudek sám jest v rozporu, zjišťuje-li na jednom místě, že obžalovaný byl M-em pouze v y b í d n u t, aby mu opatřil čekanku a vyslovuje-li na jiném místě, že dostal rozkaz a jednal jako komisionář. Pro otázku viny při řetězovém obchodu jest sice okolnost, jednal-li obžalovaný jako komisionář či jako samostatný obchodník, lhostejnou, poněvadž ani komisionář nesmí uzavíratí obchodů, při nichž je jeho činnost zbytečná a hospodářsky neodůvodněná, isa v tom směru podroben týmž obmezením jako každý jiný obchodník. Pro správné posouzení věci jest však nutno, by bylo bezvadně zjištěno, zda obžalovaný jednal jménem vlastním (ať již jako komisionář či samostatný obchodník) či jako plnomocník M-ův. Plnomocníka oprávněného obchodníka, jehož činností by se předmět potřeby nezdražil, nebylo by nutno pokládati za všech okolností za článek neužitečný. Po stránce věcné jest rozsudek právně mylný a zmatečný dle čís. 9 a) § 281 tr. ř. v tom, že pokládá za dovolenou a beztrestnou činnost obžalovaného jen proto, že jednal »jako komisionář z rozkazu M-ova«. Bylo již řečeno, že také komisionář, právě tak jako každý legitimní obchodník se může provinití řetězovým obchodem, vsunul-li se do obchodu neužitečně a přispěl-li tak ke zdražení zboží a zdržení oběhu. Tvořil-li obžalovaný článek užitečný či škodlivý, hospodářsky nutný či zbytečný, dlužno posouditi dle okolností případu. V případě, o který se jedná, koupil obžalovaný dle nepřesného zjištění rozsudku »jako komisionář« nejsa k obchodování vůbec a požívatinami zvláště oprávněn, od producenta 2 vagony sušené čekanky a převedl celé množství nikoli do konsumu, nýbrž velkoobchodníku M-ovi za cenu o 15 K na 1 q zvýšenou. Tato činnost obžalovaného, kterou zboží bylo zdraženo a na cestě do spotřeby zdrženo, byla by zajisté zbytečná a hospodářsky neodůvodněná.